

Advies nr.158/2018 van 19 december 2018

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding (CO-A-2018-148)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, ontvangen op 3 november 2018;

Gelet op het verslag van de voorzitter;

Brengt op 19 december 2018 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Autoriteit ontving op 3 november 2018 een adviesaanvraag van de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport (hierna de aanvrager) aangaande de artikelen 24, 29 en 33 van het ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding (hierna “het ontwerp”).
2. Het voorliggende ontwerp kadert in de hervorming (digitalisering en vereenvoudiging) van de regeling van het betaald educatief verlof naar het Vlaams opleidingsverlof die van toepassing wordt met ingang van 1 september 2019.

II. INHOUD HET ONTWERP

3. De artikelen 24, 29 en 33 van het ontwerp hebben betrekking op het digitaal platform Vlaamse opleidingsincentives en de opleidingsdatabank.
4. In het **digitaal platform opleidingsincentives** kunnen werkgevers en werknemers het aantal uren opleidingsverlof per werknemer, de opname van het opleidingsverlof, de attestering van de deelname aan de opleiding en de eindbeoordeling raadplegen. Dit platform biedt transparantie voor werkgevers én werknemers¹.
5. De **opleidingsdatabank** bevat arbeidsmarktgerichte opleidingen, die vanaf 1 september 2019 recht geven op opleidingsverlof, opleidingscheques en opleidingskrediet. De opleidingsdatabank maakt deel uit van het digitale platform Vlaamse opleidingsincentives (artikel 3 van het ontwerp).
6. Uit een aanvullende toelichting van de aanvrager blijkt dat het niet gaat om een bestaande toepassing, maar om een project in uitwerking die nog het voorwerp is van een behoeftenanalyse waarvan enkel de opleidingsdatabank in een eindfase van ontwikkeling zit. De opleidingsdatabank moet immers operationeel zijn op 1 maart 2019.

---

¹ <https://www.werk.be/online-diensten/betaald-educatief-verlof>.

III. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

1. Toepasselijkheid van de AVG

7. Het **digitaal platform opleidingsincentives** betreft de mededeling van persoonsgegevens van de werknemer. De AVG is derhalve toepasselijk op deze verwerking.

2. Regeling van de essentiële elementen van de verwerking (artikel 6 AVG)

8. De Autoriteit stelt vast dat het ontwerp nalaat om de essentiële elementen van de verwerking van de persoonsgegevens te vermelden, waardoor een te grote appreciatiemarge wordt toegekend aan de verwerkingsverantwoordelijke.

9. Noch artikel 8 EVRM, noch artikel 22 van de Grondwet laten een 'blanco cheque' toe aan de Vlaamse Regering om deze essentiële elementen te bepalen. Immers, elke inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de inmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn in het decreet.

10. Het gaat hierbij minstens om

- de welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden;
- de (categorieën) van persoonsgegevens die ter zake dienend en niet overmatig zijn;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke;
- de maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens.

2.1. De finaliteit

11. De voormelde persoonsgegevens mogen enkel worden verzameld "*voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden (...) en mogen vervolgens niet verder worden verwerkt "op een met die doeleinden onverenigbare wijze"* (artikel 5.1 b) AVG).

12. Het ontwerp bepaalt echter niet expliciet de doeleinden van de verwerking. Uit het geheel van de regelgeving kan wel afgeleid worden wat de bedoeling is van de verwerking. Het verdient evenwel de voorkeur om dit expliciet en duidelijk aan te geven.

2.2. De verwerkte gegevens

13. De privacyverklaring van het Departement Werk en Sociale Economie² (hierna WSE) stelt :
"Welke gegevens we concreet verwerken, is afhankelijk van de diensten die we aanbieden en verlenen. Meestal zijn het gegevens die we nodig hebben om te onderzoeken of u in aanmerking komt voor onze dienstverlening. Die gegevens zijn omschreven in de regelgeving over de dienst. Bij elke categorie van persoonsgegevens vindt u een verwijzing naar de regelgeving. Daarnaast verwerken we uw identificatiegegevens, zodat we onze dienst aan u kunnen verlenen."

14. Het ontwerp correspondeert niet (volledig) met de belofte in de privacyverklaring. Uit het ontwerp blijkt wel dat in het digitaal platform opleidingsincentives sprake is van diverse bewerkingen waaronder de opleidingsdatabank en de databank met informatie ingevolge de opleidingen. Gezien het project zich nog grotendeels in een fase van behoeftenanalyse bevindt, staan de (categorieën van) persoonsgegevens die (kunnen) worden verwerkt niet afdoende opgesomd in het ontwerp, waardoor het besluit later zal moeten worden aangepast. Uit het ontwerp blijkt wel dat minstens de volgende persoonsgegevens worden verwerkt van de werknemer :

- het aantal uren Vlaams opleidingsverlof dat beschikbaar is voor de werknemer (artikel 24 van het ontwerp);
- informatie aangaande de deelname aan een opleiding en de performantie van de werknemer die varieert naargelang het soort opleiding (artikel 29, § 2 van het ontwerp)³;
- informatie over de aanvraag van de werkgever tot terugbetaling van een door de werknemer gevolgde opleiding (artikel 33 van het ontwerp).

2.3. De aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke (artikel 4. 7) AVG

15. De expliciete aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke is een essentieel element voor het toepassen van de AVG. De verwerkingsverantwoordelijke is immers de drager van de meeste plichten onder de AVG. Volgens de Autoriteit vergt deze aanduiding ook een zekere standvastigheid

² <https://www.werk.be/privacyverklaring>.

³ 1° in geval van een opleiding die regelmatige aanwezigheid vereist:

- a) het aantal uren aanwezigheid;
- b) het aantal uren gewettigde afwezigheid;
- c) het aantal uren ongewettigde afwezigheid;
- d) de deelname aan het examen, als dat voorzien is.

2° in geval van een opleiding in het hoger onderwijs:

- a) de deelname aan het examen;
- b) het aantal verworven studiepunten.

3° in geval van examens voor de examencommissie, een opleiding in het volwassenonderwijs of examens voor de erkenning en certificering van verworven competenties:

- a) de deelname aan het examen;
- b) de datum van aflevering van het certificaat.

zodat deze bij voorkeur dient te gebeuren in een decreet in plaats van in een beslissing door de Vlaamse Regering⁴ (artikel 8 EVRM en artikel 22 Grondwet).

16. De Autoriteit stelt vast dat het ontwerp niet expliciet beschrijft welke dienst de verwerkingsverantwoordelijke is (zal zijn) voor het digitaal platform opleidingsincentives. Bij navraag stelt de aanvrager dat het Departement Werk en Sociale Economie de verwerkingsverantwoordelijke is. Het ontwerp stelt "Het Departement beheert de opleidingsdatabank, die deel uitmaakt van het digitale platform Vlaamse opleidingsincentives. Artikel 1 van het ontwerp⁵ definieert het departement. De Autoriteit neemt hiervan akte, doch wijst op de inconsistente informatie op de website www.werk.be. De link "privacy & disclaimer" op de website www.werk.be verwijst naar "de Vlaamse Overheid"⁶, terwijl op deze pagina wordt verwezen naar webpagina's⁷ waarvan de inhoud onderling verschilt.

17. Omwille van de rechtszekerheid wenst de Autoriteit dat de verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG ook minstens expliciet wordt aangeduid in het ontwerp (bv. in de lijst van definities in artikel 1 of in artikel 3 zij het dat de aanduiding betrekking dient te hebben op de ganse verwerking (het digitaal platform) en niet enkel op een bewerking die hier deel van uitmaakt (de opleidingsdatabank).

2.4. De bewaringstermijn

18. Het ontwerp regelt niet expliciet de bewaartermijn en/of de bewaringsmodaliteiten van de gegevens in het digitaal platform opleidingsincentives. De aanvrager stelt dienaangaande : "*Terwijl het dossier lopende is, zijn de gegevens toegankelijk voor de medewerkers van de dienst competenties. Eenmaal het dossier is afgesloten (de werkgever is betaald, de nauwgezetheid van de werknemer werd gecontroleerd en er is al of niet een sanctie opgelegd), wordt het dossier digitaal gearchiveerd en is het enkel nog toegankelijk voor de digitaal archivaris die het op verzoek (bv inspectie) kan ophalen. Na het overschrijden van de wettelijke bewaartijd (10 jaar) wordt het digitale dossier vernietigd.*" De Autoriteit neemt hier akte van, doch wijst op het feit dat de informatie aangaande de bewaringstermijn best wordt afgestemd met de minder concrete informatie op de website⁸ ingevolge artikel 13.2 a) en 14.2 a) AVG. Ook het opnemen van een bepaling in het ontwerp lijkt nuttig, nu de

⁴ Randnummer 16 van het advies nr. 45/2013 van 2 oktober 2013 van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer, rechtsvoorganger van de Autoriteit, betreffende het Waals landbouwwetboek, gepubliceerd op https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_45_2013.pdf.

⁵Het Departement is in artikel 1, 2° van het ontwerp gedefinieerd als "*het Departement Werk en Sociale Economie van het Vlaams Ministerie van Werk en Sociale Economie*".

⁶ <https://www.werk.be/privacy-disclaimer>.

⁷ Privacyverklaring: Algemeen beleid op het vlak van gegevensverwerking en -bescherming (<https://www.werk.be/privacyverklaring>)

Mededelingen in functie van artikel 9 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (<https://www.werk.be/gegevensuitwisseling>).

⁸ Naast de andere informatie onder de rubriek "Hoelang bewaren we uw persoonsgegevens?", die geen expliciete bewaringstermijn vermeldt.

AVG dienaangaande de volgende regels oplegt die van toepassing zijn op elke verwerkingsverantwoordelijke.

- Het ontwerp dient een maximum bewaringstermijn te voorzien die ook betrekking heeft op precies omschreven gegevens. Na het verstrijken van deze termijn moeten de gegevens worden vernietigd ingevolge artikel 5.1 d) AVG. L'article 5.1.d) parle des données inexactes qui sont effacées ou rectifiées, ne vise-t-on pas plutôt l'article 5.1.e ?
- De AVG verwijst ook naar de bewaringsmodaliteiten. Artikel 5.1 e) AVG stelt "*bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is.*"

3. Transparantie en het faciliteren van de rechten van de betrokkene

19. Overeenkomstig het transparantiebeginsel van de AVG moet informatie die bestemd is voor het publiek of voor de betrokkene beknopt, eenvoudig toegankelijk en begrijpelijk zijn en moet duidelijke en eenvoudige taal en, in voorkomend geval, aanvullend visualisatie worden gebruikt. Die informatie kan elektronisch worden verstrekt, bijvoorbeeld wanneer die tot het publiek is gericht, via een website. Dit geldt in het bijzonder voor situaties, waarin het vanwege zowel het grote aantal actoren als de technologische complexiteit van de praktijk (een digitaal platform met diverse actoren met verschillende toegangsrechten) voor een betrokkene moeilijk is te weten en te begrijpen of, door wie en met welk doel zijn persoonsgegevens worden verwerkt⁹. Het feit dat de website www.werk.be verschillende webpagina's gebruikt voor informatie (die onderling verschilt) staat in de weg van de transparantievereiste (zie hiervoor).

20. In lijn met de rechtspraak van het Hof van Justitie¹⁰ moeten de gegevensstromen vanuit het departement afdoende transparant zijn voor de betrokken personen. De website www.werk.be bevat [een link](#) "privacy & disclaimer", waaronder een volledig overzicht¹¹ is opgenomen "*van alle machtigingen waarover het departement werk en sociale economie beschikt*". Het doel van de verwerking evenals het recht op verzet worden hierbij uitdrukkelijk vermeld. De Autoriteit wijst er op dat deze informatie is terug te vinden op een link die nog verwijst naar de wet van 8 december 1992 met verouderde informatie¹². Het nut van dit overzicht is ook beperkt nu tal van beraadslagingen ontbreken (zie bijlage) en de lijst geen beschrijving van de finaliteiten en de gemachtigde gegevens bevat. Ook is de actuele vindplaats van deze informatie voor de rechtszoekende (buiten de machtigingen van de VTC) niet vermeld (de website www.gegevensbeschermingsautoriteit.be).

⁹ Overweging 58 AVG.

¹⁰ Zie HvJ, 2 oktober 2015, C-201/14, zaak Smaranda Bara ea. vs. Romania.

¹¹ <https://www.werk.be/gegevensuitwisseling>.

¹² <https://www.werk.be/gegevensuitwisseling>.

21. Door verschillende privacyverklaringen te publiceren op de website www.werk.be wordt de uitoefening van de rechten van de betrokkenen niet gefaciliteerd. Men kan zijn rechten onder de AVG niet op vlotte wijze uitoefenen als de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke niet op consistente wijze gebeurt (zie hiervoor). De informatie op de website www.werk.be is ook (op een weblink) verouderd¹³ en (voor de oude en nieuwe weblinks) onvolledig¹⁴ in het licht van artikelen 13 en 14 AVG.

4. Risicogebaseerde aanpak en betrokkenheid van de functionaris voor de gegevensbescherming

22. Het ontwerp dient rekening te houden met het feit dat de verwerkingsverantwoordelijke de plicht heeft om bij de beveiliging en het bepalen van de toegangsrechten van de actoren die toegang hebben tot het digitaal platform Vlaamse opleidingsincentives (werknemers, werkgevers, ambtenaren, opleidingsverstrekkers) een risico-gebaseerde aanpak te hanteren. Dit op basis van de artikelen 32 tot en met 36 AVG. Informatie(mede)deling kan dus niet worden toegepast zonder het hanteren van een methode om de risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokken personen in te schatten.

23. De overheid en de werkgever investeren in opleidingen, zodat zij moeten kunnen nagaan of de werknemer deze opleidingen ook volgt. Toch mag hierbij vanuit het dataproctierecht niet uit het oog worden verloren dat een deel van de verwerkte persoonsgegevens betrekking heeft op een controle op het gedrag van de werknemer (registratie van ongewettigde afwezigheden, stopzettingen van opleidingen,... door de opleidingsverstrekker) waaruit gevolgen voor de betrokkene kunnen voortvloeien (beoordeling of de opleiding al dan niet "nauwgezet" wordt opgevolgd zoals bepaald in artikel 116, § 2 van de wet van 22 januari 1985¹⁵ en mogelijke vermindering van rechtswege van het aantal uren van eerstvolgend recht Vlaams opleidingsverlof onder artikel 28 van het ontwerp).

¹³ Weblink waar nog wordt verwezen naar de wet van 8 december 1992.

¹⁴ De informatie op de website strookt niet volledig met de informatie die moet worden meegedeeld onder de verruimde informatieplicht ingevolge de artikelen 13 en 14 AVG (bv. mogelijkheid om klacht in te dienen bij de VTC (artikel 13.2 d) AVG) informatie over het recht op beperking van de verwerking (artikel 13.2. b) AVG), de betrokken categorieën van persoonsgegevens onder artikel 14.1. d) AVG). Het is onduidelijk in welke mate het departement de uitzonderingen op de rechten kan inroepen ingevolge het door de Autoriteit niet conform de AVG geachte decreet van 8 juni 2018. Zie het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming, B.S., 26 juni 2018, https://emis.vito.be/sites/emis.vito.be/files/legislation/6120/2018/sb260618-1_0.pdf) en het advies nr. 88/2018 van 26 september 2018, gepubliceerd op https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_88_2018.pdf.

¹⁵ Art. 116. (...) § 2. Het voordeel van het betaald educatief verlof wordt gedurende een periode van zes maanden niet meer toegekend aan de werknemer die in de cursussen ongewettigd afwezig was voor meer dan één tiende van de duur ervan. (...)

24. Bij de voormelde aanpak moet de functionaris voor de gegevensbescherming ("DPO") naar behoren en tijdig worden betrokken (artikel 38.1 AVG). Het ontwerp verwijst echter niet naar de rol van deze functionaris. De aanvrager stelt dat bij de uitwerking van het digitaal platform Vlaamse opleidingsincentives rekening zal worden gehouden met de AVG en dat toezicht zal gebeuren door de DPO (artikel 39.1 b) AVG). De Autoriteit neemt hier akte van en wijst ook op de andere taken van de DPO ingevolge artikel 39 AVG.

IV. BESLUIT

25. De Autoriteit besluit dat het ontwerp betrekking heeft op "het digital platform Vlaamse opleidingsincentives" waarvan een groot deel nog niet operationeel is. Het is dan ook bijna onvermijdbaar dat het ontwerp opnieuw zal moeten worden aangepast eens de behoeftenanalyse van de voormelde verwerking achter de rug is.

26. Anderzijds faalt het ontwerp ook wat de opleidingendatabank betreft (die bijna operationeel is) in de plicht om te voldoen aan een aantal basisvereisten van de AVG. Zo staan niet vermeld in het ontwerp :

- de doeleinden van de opleidingendatabank (zie randnummers 11 en 12)
- de categorieën persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt (zie randnummer 14)
- de verwerkingsverantwoordelijke is niet expliciet aangeduid en de toelichting van de aanvrager dienaangaande strookt niet met de informatie op de website www.werk.be (zie randnummer 16)
- de bewaringstermijn en –modaliteiten (zie randnummer 18)

27. De rechten van de betrokkenen worden niet gefaciliteerd nu de informatie aan de betrokkenen verouderd en onvolledig is (zie randnummer 21).

28. De informatie over het gedrag van de werknemer dient te worden beoordeeld onder een risicogebaseerde aanpak en de DPO dient hierbij te worden betrokken (zie randnummers 22 en 24).

OM DEZE REDENEN

Verleent de Autoriteit een **ongunstig advies** over de artikelen 24, 29 en 33 van het ontwerp.

Spreekt zij zich niet uit over de overige bepalingen van het ontwerp, daar geen advies werd gevraagd over deze bepalingen.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere

BIJLAGE

Lijst van machtigingen waarbij WSE betrokken is en die ontbreken op de website www.Werk.be

Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid Afdeling "Sociale Zekerheid"

Beraadslaging nr 18/032 van 6 maart 2018
Beraadslaging nr 18/006 van 9 januari 2018
Beraadslaging nr 17/056 van 4 juli 2017
Beraadslaging nr 17/005 van 7 februari 2017
Beraadslaging nr 17/004 van 10 januari 2017
Beraadslaging nr 16/102 van 8 november 2016

Sectoraal comité van het Rijksregister

Beraadslaging RR nr. 31/2018 van 16 mei 2018
Beraadslaging RR nr. 54/2017 van 4 oktober 2017
Beraadslaging RR nr. 71/2016 van 14 september 2016

Vlaamse Toezichtscommissie

Beraadslaging VTC nr. 06/2018 van 28 februari 2018
Beraadslaging VTC nr. 42/2017 van 22 november 2017
Beraadslaging VTC nr. 27/2017 van 13 september 2017
Beraadslaging VTC nr. 22/2017 van 19 juli 2017
Beraadslaging VTC nr. 16/2017 van 17 mei 2017
Beraadslaging VTC nr. 09/2017 van 22 maart 2017

Het Statistisch Toezichtscomité

Beraadslaging STAT nr 14/2017 van 19 juni 2017
Beraadslaging STAT nr 09/2016 van 10 mei 2016
Beraadslaging STAT nr 23/2015 van 12 november 2015
Beraadslaging STAT nr 24/2014 van 21 oktober 2014
Beraadslaging STAT nr 21/2013 van 4 september 2013
Beraadslaging STAT nr 07/2013 van 20 februari 2013
Beraadslaging STAT nr 17/2012 van 13 juni 2012
Beraadslaging STAT nr 26/2011 van 7 september 2011
Beraadslaging STAT nr 21/2010 van 29 juli 2010
Beraadslaging STAT nr 15/2009 van 1 juli 2009
Beraadslaging STAT nr 13/2008 van 2 juli 2008